

מהדורה למורה

חוברת אימון – אולימפיאדת העברית

רמה: חט"ב · כיתות ז'-ט' · שלושה חלקים כמו בשלבי האולימפיאדה

מטרות

זיהוי בניינים ומשקלים, שימוש מדויק במילות קישור, הבנת ניבים, קריאה ביקורתית וכתובה במשלב מתאים.

איך עובדים עם החוברת

1. חלק א' – מילים, שורשים, בניינים, תחביר וניבים: מקיפים תשובה (כמו בשלב א' – אימון).
2. חלק ב' – קוראים קטע ועונים, ועוד שאלות כתיב ומשלב (כמו במבחן המקדים). אפשר לתת 15-20 דקות.
3. חלק ג' – חידה ושאלה פתוחה עם שורות כתיבה (כמו בגמר). בודקים לפי המחווה: 0 / 1 / 2 נקודות.
4. בסוף – כרטיס יציאה לגזירה. אפשר להמשיך לתרגל באתר האולימפיאדה בכל רמה.

תשובות

חלק א'

1. באיזה משפט המילה 'עין' פירושה מקור מים? – **בטיול**
2. **מילאנו את הבקבוקים במים מן העין שבין הסלעים.**
3. איזו מילה יוצאת דופן במשמעותה? – **בהיר**
4. מהו השורש של המילה 'מכתב'? – **כ.ת.ב**
5. איזו מילה שייכת למשפחת המילים של 'שמירה'? – **משמר**

חלק ב'

1. מהו הרעיון המרכזי של הקטע? – **לקושי של בני נוער לקום יש גם סיבה ביולוגית, אך ההרגלים שלהם יכולים לעזור**
2. מה פירוש המשפט "המדענים אינם פוטרים את בני הנוער מאחריות"? – **המדענים חושבים שגם בני הנוער עצמם יכולים לעשות משהו כדי לישון טוב יותר**
3. מה תפקידו של הצירוף "עם זאת" בפתיחת הפסקה האחרונה? – **הוא מציג הסתייגות וניגוד לדברים שנאמרו קודם**

חלק ג'

1. סדרו מחדש את אותיות המילה "חלום" וקבלו מילה שפירושה ריקוד. מהי המילה? – **מחול**

5. מהו שם הפעולה של הפועל 'הדליק'? – **הדלקה**
6. מהו המושא במשפט: 'בבוקר הוועדה בחרה בנציג חדש'.? – **בנציג חדש**
7. מה פירוש הביטוי 'לשבור את הראש'? – **לחשוב קשה כדי לפתור בעיה**
8. השלימו את הפתגם: 'אין עשן בלי ___' – **אש**

4. מה אפשר להסיק מהקטע על ההורים שהוזכרו בפתיחתו? – **ההסבר שלהם חלקי: הם אינם מביאים בחשבון את השינוי בשעון הביולוגי**
5. באיזה משפט הפיסוק תקין? – **בשוק קנינו תפוחים, אגסים ובננות.**
6. מהי המקבילה היומיומית של המילה "לפיקר"? – **לכן**

האותיות חלום מסודרות מחדש: מחול = "מחול", כלומר ריקוד. ב"מחלה" יש ה' במקום ו', ב"לחם" חסרה ו', וב"חליל" יש אותיות אחרות.

2. תשובה לדוגמה: (1) הכיתה סודרה על ידי התלמידים. סידרו – בניין פעל; סודרה – בניין פעל. (2) ההורים הוזמנו לאסיפה על ידי המנהלת. הזמינה – בניין הפעיל; הוזמנו – בניין הפעל. במעבר לסביל המושא (הכיתה, ההורים) הופך לנושא, והפועל מתאים לו במין ובמספר.

מחווה: 2 נק' – שני המשפטים הומרו נכון (כולל התאמה במין ובמספר: סודרה, הוזמנו) וארבעת הבניינים זוהו נכון. 1 נק' – משפט אחד הומר וזוהו נכון, או שתי ההמרות נכונות אך זיהוי הבניינים חלקי. 0 נק' – ההמרות שגויות

התאמות והבחנה

- תלמידים מתקשים: לקרוא את הקטע בקול ולעבוד בזוגות.
- תלמידים חזקים: לכתוב חידה משלהם לחידון הכיתתי.
- לפני העבודה – רגע של עש"ן ד"ק: נשימה ומילה טובה לעצמנו.

מתאמנים לאולימפיאדת העברית

שלושה חלקים · מקיפים, קוראים, כותבים

שם:

כיתה:

תאריך:

חלק א' - מילים, שורשים וניבים

abc

מתחממים! קראו כל שאלה והקיפו בעיגול את התשובה הנכונה.

1 באיזה משפט המילה 'עין' פירושה מקור מים?

א היא עצמה עין אחת כדי לכוון היטב.

ב בטיול מילאנו את הבקבוקים במים מן העין שבין הסלעים.

ג שמתי עין על הילקוט החדש בחלון הראווה.

ד יש לה עין טובה לצילום.

2 איזו מילה יוצאת דופן במשמעותה?

א מעורפל

ב עמום

ג מטושטש

ד בהיר

3 מהו השורש של המילה 'מכתב'?

א כ.ת.ב

ב מ.כ.ת

ג ת.כ.ב

ד כ.ת.ה

4 איזו מילה שייכת למשפחת המילים של 'שמירה'?

א שמיים

ב שמן

ג משמעות

ד משמר

5 מהו שם הפעולה של הפועל 'הדליק'?

א הדלקה

ב דליקה

ג דלק

ד הידלקות

6 מהו המושא במשפט: 'בבוקר הוועדה בחרה בנציג חדש'?

א הוועדה

ב בבוקר

ג בנציג חדש

ד בחרה

7 מה פירוש הביטוי 'לשבור את הראש'?

א לחשוב קשה כדי לפתור בעיה

ב להיפצע בראש

ג לכעוס מאוד

ד לישון הרבה

8 השלימו את הפתגם: 'אין עשן בלי ___'

א ענן

ב ריח

ג אש

ד מים

קראו את הקטע בתיבה, ואחר כך הקיפו את התשובה הנכונה.

הקטע

למה כל כך קשה לקום בבוקר?

הורים רבים בטוחים שבני נוער מתעוררים מאוחר מפני שהם עצלנים, או מפני שהם נשאים ערים מול המסכים. חוקרי שינה מציעים הסבר נוסף. בגיל ההתבגרות משתנה השעון הביולוגי של הגוף: ההורמון שגורם לנו להרגיש עייפים, מלטונין, מתחיל להיות מופרש מאוחר יותר בערב. לכן נער או נערה שהולכים לישון בעשר בלילה עלולים לשכב במיטה זמן רב בלי להירדם. הבעיה מחריפה כשהלימודים מתחילים מוקדם. בני נוער זקוקים לשמונה עד עשר שעות שינה בלילה, אך רבים מהם ישנים פחות משבע. עייפות מתמשכת פוגעת בריכוז, במצב הרוח ואפילו בבטיחות בדרכים.

עם זאת, המדענים אינם פוטרים את בני הנוער מאחריות. האור של המסכים מעכב עוד יותר את הפרשת המלטונין, ולכן ההמלצה היא להניח את הטלפון בצד כשעה לפני השינה. השעון הביולוגי אמנם אינו בשליטתנו, אבל ההרגלים שלנו – בהחלט כן.

1 מהו הרעיון המרכזי של הקטע?

א בני נוער מתעוררים מאוחר רק מפני שהם עצלנים

ב מלטונין הוא הורמון שמזיק לבני נוער

ג לקושי של בני נוער לקום יש גם סיבה ביולוגית, אך ההרגלים שלהם יכולים לעזור

ד בתי ספר צריכים להתחיל את הלימודים בצהריים

2 מה פירוש המשפט "המדענים אינם פוטרים את בני הנוער מאחריות"?

א המדענים חושבים שגם בני הנוער עצמם יכולים לעשות משהו כדי לישון טוב יותר

ב המדענים מאשימים את ההורים בבעיה

ג המדענים חושבים שבני הנוער אינם אחראים לשום דבר

ד המדענים מבקשים לפטור בני נוער מלימודים בבוקר

3 מה תפקידו של הצירוף "עם זאת" בפתיחת הפסקה האחרונה?

א הוא מציג סיבה לדברים שנאמרו קודם

ב הוא מציג תוצאה של הדברים שנאמרו קודם

ג הוא מביא דוגמה לדברים שנאמרו קודם

ד הוא מציג הסתייגות וניגוד לדברים שנאמרו קודם

4 מה אפשר להסיק מהקטע על ההורים שהוזכרו בפתיחתו?

א הם צודקים לגמרי, כי הבעיה היא רק עצלות

ב ההסבר שלהם חלקי: הם אינם מביאים בחשבון את השינוי בשעון הביולוגי

ג הם טועים לגמרי, כי למסכים אין שום השפעה על השינה

ד הם חוקרי שינה שמסכימים עם המדענים

5 באיזה משפט הפיסוק תקין?

א בשוק קנינו תפוחים, אגסים ובננות.

ב בשוק קנינו תפוחים אגסים ובננות.

ג בשוק קנינו: תפוחים, אגסים ובננות.

ד בשוק קנינו תפוחים, אגסים ובננות?

6 מהי המקבילה היומיומית של המילה "לפיכך"?

א למרות

ב אולם

ג לכן

ד כאשר

חידה אחת לחימום, ואז שאלה פתוחה. כתבו בשורות. תשובה מלאה ומנומקת שווה 2 נקודות.

1 סדרו מחדש את אותיות המילה "חלום" וקבלו מילה שפירושה ריקוד. מהי המילה?

ד חליל

ג לחם

ב מחלה

א מחול

2 המירו כל משפט ממשפט פעיל למשפט סביל, וכתבו באיזה בניין הפועל במשפט הפעיל ובאיזה בניין במשפט הסביל: (1) 'התלמידים סידרו את הכיתה.' (2) 'המנהלת הזמינה את ההורים לאסיפה.'

כרטיס יציאה 📄

מילה חדשה שלמדתי היום: _____

ניב או צירוף שאשתמש בו השבוע: _____

הנושא הכי מאתגר בשבילי: _____

איך הרגשתי: _____